Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH) (e-ISSN : 2504-8562)
2024, Volume 9, Issue 1, e002681
DOI: https://doi.org/10.47405/mjssh.v9i1.2681

REVIEW ARTICLE

Memahami Konsep-Konsep Pembangunan Gender: Sebuah Kertas Konsep

(Understanding Gender Development Concepts: A Conceptual Paper)

Mohd Alif Jasni[1*], Wan Munira Wan Jaafar[2], Zumilah Zainalaludin[3]

[1]Pusat Pengajian Psikologi Gunaan, Dasar dan Kerja Sosial, Universiti Utara Malaysia, Sintok, 06010, Kedah, Malaysia;
Institute for Psychotherapy, Correctional & Rehabilitation (iPSYCORE), Universiti Utara Malaysia, Sintok 06010, Kedah, Malaysia;
Pertubuhan Kebajikan Ar-Riqab Kuala Lumpur, Menara Putra, 15-02-08, Lorong Tiong Nam 5, Chow Kit, 50350 Kuala Lumpur, Malaysia;
Fakulti Ekologi Manusia, Universiti Putra Malaysia, Jalan Universiti 1 Serdang, 43400 Seri Kembangan, Selangor, Malaysia.
Email: mohd.alif.jasni@uum.edu.my
[2]Fakulti Ekologi Manusia, Universiti Putra Malaysia, Jalan Universiti 1 Serdang, 43400 Seri Kembangan, Selangor, Malaysia.
Email: wanmunira@upm.edu.my
[3]Fakulti Ekologi Manusia, Universiti Putra Malaysia, Jalan Universiti 1 Serdang, 43400 Seri Kembangan, Selangor, Malaysia.
Email: zumilah@upm.edu.my

CORRESPONDING AUTHOR (*):
Mohd Alif Jasni
(mohd.alif.jasni@uum.edu.my)

KATA KUNCI:
Gender
Pembangunan Gender
Identiti Gender

KEYWORDS:
Gender
Gender Development
Gender Identity

CITATION:
Mohd Alif Jasni, Wan Munira Wan Jaafar, & Zumilah Zainalaludin. (2024). Memahami Konsep-Konsep Pembangunan Gender: Sebuah Kertas Konsep. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH),* 9(1), e002681. https://doi.org/10.47405/mjssh.v9i1.2681

ABSTRAK

Pembangunan gender merujuk kepada proses di mana individu memperoleh pemahaman tentang identiti gender mereka sendiri dan norma dan peranan masyarakat yang dikaitkan dengan gender yang berbeza. Ia merupakan suatu bentuk interaksi kompleks di antara faktor biologi, psikologi dan sosiobudaya. "Pembangunan gender" sebagai konsep yang merujuk kepada proses di mana individu memahami, menghayati dan menyatakan identiti gender mereka. Ia merangkumi aspek kognitif, emosi dan sosial tentang cara orang melihat diri mereka dari segi gender mereka dan cara mereka berhubung dengan norma dan peranan gender yang ditetapkan oleh masyarakat mereka. Keperluan dalam merekodkan kesemua konsep-konsep pembangunan gender dalam membolehkan pemahaman yang lebih mendalam. Kepelbagaian konsep pembangunan gender yang wujud memerlukan penulisan sebuah kertas konsep dalam merekodkan kesemua konsep yang wujud secara bersama. Penulisan ini merupakan sebuah kertas konsep yang akan menyenaraikan konsep-konsep pembangunan gender yang wujud menerusi gabungan pelbagai kajian luar dan tempatan. Kertas konsep sebegini dapat menyumbang kepada ilmu pengetahuan terutama dalam menjadi panduan kepada pelajar, para akademik, pembuat polisi, untuk mengetahui tentang konsep-konsep pembangunan gender yang wujud.

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

ABSTRACT

Gender development refers to the process by which individuals gain an understanding of their own gender identity and societal norms and roles associated with different genders. It is a form of complex interaction between biological, psychological and sociocultural factors. "Gender development" as a concept refers to the process by which individuals understand, live and express their gender identity. It includes the cognitive, emotional and social aspects of how people see themselves in terms of their gender and how they relate to the gender norms and roles set by their society. The need to record all the concepts of gender development to enable a deeper understanding. The variety of gender development concepts that exist requires the writing of a concept paper to record all the concepts that exist together. This writing is a concept paper that will list the concepts of gender development that exist through a combination of various external and local studies. This kind of concept paper can contribute to knowledge, especially in being a guide for students, academics, policy makers, to learn about existing gender development concepts.

Sumbangan/Keaslian: Kertas konsep ini membincangkan konsep-konsep pembangunan gender dengan mengabungkan maklumat dari luar dan dalam negara. Perbincangan kertas konsep ini diharap dapat memberi sumbangan kepada pembaca yang terdiri dari kalangan pelajar universiti, ahli akademik, pembuat dasar dan polisi dalam memahami lebih lanjut tentang konsep-konsep yang wujud dalam pembangunan gender.

1. Pengenalan

Gender dan pembangunan ialah bidang pengajian yang mengkaji cara gender mempengaruhi dan bersilang dengan pelbagai aspek pembangunan, termasuk proses sosial, ekonomi, sosiologi, psikologi, politik dan sebagainya (Momsen, 2004; Moser, 1993). Ia mengiktiraf bahawa gender ialah pembinaan sosial yang mempengaruhi pengalaman, peluang dan peranan individu dalam masyarakat, dan bahawa menangani ketidaksamaan gender adalah penting untuk mencapai pembangunan yang saksama dan mampan (Fausto-Sterling, 2012; Parpart, Rai, & Staudt, 2002). Gender ialah salah satu cara seseorang individu mentakrifkan identiti mereka dan termasuk kedua-dua gender yang mereka kenal pasti dan cara mereka menyatakan gender mereka melalui penampilan dan tingkah laku mereka (Cornwall, Harrison, & Whitehead, 2007; McIlvenny, 2002; Moser, 2014). Walaupun gender sering dibentangkan sebagai dikotomi di mana seseorang itu sama ada lelaki atau wanita, realitinya ialah gender adalah spektrum. Spektrum ini termasuk identiti bukan binari, "*gender fluid*" transgender, dan orang ramai boleh menentukan dan menyatakan gender mereka dalam pelbagai cara (Francis, Waring, Stavropoulos, & Kirkby, 2003; Martin, & Ruble, 2010). Selain itu, gender tidak boleh dikelirukan dengan jantina, yang merujuk kepada biologi seseorang (Beasley, 2005; Meyer, 2010). Gender memainkan peranan penting dalam cara orang dilayan. Walaupun terdapat dorongan yang semakin meningkat untuk kesaksamaan gender, isu yang berterusan seperti seksisme dan transfobia terus menyumbang kepada berat sebelah dan penindasan yang dihadapi oleh wanita

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

cisgender dan transgender dan bukan binari yang lain (Marchand, & Parpart, 1995). Gender merupakan pertimbangan penting dalam bidang pembangunan (Porter, & Sweetman, 2005). Ia adalah satu cara untuk melihat bagaimana norma sosial dan struktur kuasa memberi kesan kepada kehidupan dan peluang yang tersedia untuk kumpulan lelaki dan wanita yang berbeza. Di dalam bidang pembangunan gender, terdapat pelbagai konsep yang diperkenalkan berkaitan gender. Penulis telah memilih sebahagian besar konsep-konsep yang wujud untuk dibincangkan di dalam bahagian seterusnya. Hal ini membolehkan pemahaman yang lebih jelas makna dan takrifan dari setiap konsep ke konsep yang lain. Kepentingan dalam memahami konsep ini bagi membolehkan pemahaman yang lebih jelas tentang isu gender yang wujud. Penulis melampirkan konsep-konsep pembangunan gender seperti berikut:

2. Konsep-Konsep Pembangunan Gender

2. 1. Buta Gender

Pertama sekali, penulis ingin berkongsikan tentang konsep buta gender ini. Buta gender boleh mempunyai makna yang berbeza bergantung kepada sesuatu konteks. Buta gender boleh menjadi ideologi di mana seseorang memilih untuk tidak melihat perbezaan di antara gender atau istilah yang digunakan untuk menggambarkan perlakuan semua gender sama tanpa mengira perbezaan biologi atau sejarah mereka (Martin, & Phillips, 2017). Buta gender boleh membahayakan kerana ia mengabaikan perbezaan sejarah antara orang yang berlainan gender. Dari segi seksualiti dan orientasi, seseorang mungkin merujuk diri mereka sebagai "buta gender". Ia berlaku jika gender tidak mengambil kira sama ada mereka tertarik kepada seseorang atau tidak. Mereka mungkin panseksual, biseksual atau orientasi seksual yang lain. Istilah "buta gender" biasanya merujuk kepada idea atau kepercayaan bahawa gender tidak seharusnya menjadi faktor atau pertimbangan dalam interaksi sosial, proses membuat keputusan atau peluang (Martin & Phillips, 2019). Ia mencadangkan bahawa gender harus diabaikan atau dianggap sebagai tidak relevan untuk mencapai kesaksamaan dan keadilan. Idea di sebalik buta gender mencadangkan bahawa individu harus dilayan sama rata tanpa mengira gender mereka, dan keputusan harus berdasarkan merit, kemahiran, kelayakan, atau kriteria lain yang berkaitan dan bukannya gender. Menjadi buta gender bertujuan untuk mencabar dan mengatasi stereotaip gender tradisional dan berat sebelah yang boleh mempengaruhi cara orang dilihat, dilayan atau dihadkan berdasarkan gender mereka. Ia bertujuan untuk mewujudkan masyarakat di mana individu tidak disekat atau dirugikan oleh jangkaan masyarakat yang berkaitan dengan gender mereka (Smithson, & Stokoe, 2005). Buta gender boleh merujuk kepada beberapa konsep yang berbeza. Sebagai contoh, proses pengambilan pekerja secara buta gender ialah proses di mana majikan mungkin tidak mengambil kira gender semasa menyemak resume dan surat permohonan. Ini bertujuan untuk mengurangkan berat sebelah gender yang berlaku.

2.2. Neutral Gender

Neutral gender juga dikenali sebagai neutralisme gender atau gerakan neutraliti jantina, ialah idea bahawa dasar, bahasa dan institusi sosial lain (struktur sosial atau peranan jantina) harus mengelak daripada membezakan peranan mengikut jantina atau gender orang (Udry, 1994). Ini adalah untuk mengelakkan diskriminasi yang timbul daripada tanggapan bahawa terdapat peranan sosial yang mana satu gender lebih sesuai daripada yang lain (Paoletti, 2012). Neutral gender merujuk kepada perkara, konsep, bahasa atau

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

amalan yang tidak khusus untuk mana-mana gender tertentu. Ia bertujuan untuk mewujudkan persekitaran inklusif dan menggalakkan kesaksamaan dengan mengelakkan andaian atau keutamaan berdasarkan peranan atau jangkaan gender tradisional (Ruble, Martin, & Berenbaum, 2006). Untuk meningkatkan neutraliti gender dalam beberapa tahun kebelakangan ini, terdapat penekanan masyarakat terhadap penggunaan bahasa inklusif dan menyokong kesaksamaan (Lucas-Stannard, 2012). Orang ramai boleh mengekspresikan diri mereka tanpa didiskriminasi, dan bukannya dipaksa memainkan peranan stereotaip. Ringkasnya, neutral gender ialah konsep yang terpakai kepada pelbagai aspek kehidupan, dan ia merupakan satu cara untuk menjadikan perkara lebih inklusif, adil dan sama rata (Risman, 2004). Neutral gender bertujuan untuk menghapuskan idea bahawa gender hanya boleh memainkan peranan tertentu, dan menyebarkan idea bahawa contoh diskriminasi boleh diminimumkan, jika tidak dineutralkan sepenuhnya, dengan mengemukakan idea bahawa jantina tidak mempunyai tempat dalam penugasan peranan sosial (Rosethorn, 2018). Ia mengakui kepelbagaian identiti dan ekspresi gender dan berusaha untuk kesaksamaan dan rasa hormat untuk semua individu, tanpa mengira gender mereka.

2.3. Diskriminasi gender

Diskriminasi gender merujuk kepada layanan yang tidak adil atau tidak sama rata terhadap individu berdasarkan gender mereka, biasanya melibatkan prasangka atau berat sebelah terhadap gender tertentu atau pengukuhan peranan dan jangkaan gender tradisional. Ia boleh berlaku dalam pelbagai aspek kehidupan, termasuk pendidikan, pekerjaan, penjagaan kesihatan, interaksi sosial dan hak undang-undang. Seperti semua diskriminasi, diskriminasi gender adalah pelanggaran hak asasi manusia, walaupun perbezaan antara "gender" dan "jantina" adalah perkembangan yang lebih baru. Diskriminasi gender selalunya berpunca daripada stereotaip, prasangka, dan kepercayaan yang tertanam secara mendalam tentang kebolehan, peranan dan ciri individu berdasarkan gender mereka. Ia melibatkan membuat andaian atau generalisasi tentang individu semata-mata kerana gender mereka, yang boleh mengakibatkan layanan atau peluang yang tidak sama rata. Diskriminasi gender boleh nyata dalam bentuk yang berbeza, seperti akses yang tidak sama rata kepada pendidikan, peluang pekerjaan, kenaikan pangkat atau gaji yang sama untuk kerja yang sama. Ia juga boleh melibatkan perlakuan berbeza dalam interaksi sosial, mengehadkan peluang untuk pertumbuhan peribadi, dan mengukuhkan norma gender. Diskriminasi juga boleh termasuk gangguan seksual dan keganasan, yang memberi kesan yang tidak seimbang kepada individu berdasarkan gender mereka. Ini boleh melibatkan kemajuan yang tidak diingini, penderaan lisan, serangan fizikal atau bentuk penganiayaan lain berdasarkan gender individu. Diskriminasi gender boleh ditangani melalui undang-undang dan dasar yang bertujuan untuk menggalakkan kesaksamaan gender dan melarang diskriminasi berdasarkan gender. Ini termasuk undang-undang menentang keganasan berasaskan gender, diskriminasi di tempat kerja dan layanan yang tidak sama rata. Walau bagaimanapun, pelaksanaan dan penguatkuasaan undang-undang tersebut boleh berbeza-beza merentas rantau dan negara yang berbeza. Diskriminasi gender boleh bersilang dengan bentuk diskriminasi lain, seperti perkauman, kelas, dan banyak lagi. Ind`ividu yang tergolong dalam beberapa kumpulan terpinggir mungkin menghadapi bentuk diskriminasi, menjadikannya penting untuk menangani faktor bersilang yang menyumbang kepada layanan yang tidak sama rata.

2.4. Kepelbagaian gender (*Diversity Gender*)

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Kepelbagaian gender ialah perwakilan yang saksama atau adil bagi orang yang berlainan jantina. Ia biasanya merujuk kepada nisbah saksama lelaki dan wanita, tetapi juga termasuk orang gender bukan binari (Sytsma, 2006). Kepelbagaian gender merujuk kepada pengiktirafan dan penerimaan pelbagai identiti gender dan ekspresi di luar pemahaman binari tradisional lelaki dan perempuan. Ia mengakui bahawa gender adalah spektrum yang kompleks dan pelbagai rupa yang merangkumi pelbagai identiti dan pengalaman. Kepelbagaian gender menyedari bahawa gender wujud di luar kategori lelaki dan perempuan (Campbell, & Minquez-Vera, 2008). Ia termasuk individu yang mengenal pasti sebagai bukan binari, genderqueer, genderfluid, agender, bigender dan identiti jantina lain yang tidak mematuhi pemahaman binari. Kepelbagaian gender di lembaga korporat telah dibincangkan secara meluas (Campbell, & Minquez-Vera, 2008), banyak inisiatif berterusan mengkaji dan mempromosikan kepelbagaian gender dalam bidang yang secara tradisinya didominasi oleh lelaki, termasuk pengkomputeran, kejuruteraan, perubatan dan sains. Kepelbagaian gender mengakui bahawa identiti gender boleh berubah-ubah dan mungkin berubah atau berkembang dari semasa ke semasa. Ia mengiktiraf bahawa individu mungkin membentuk gender mereka dalam cara yang berbeza dan ia tidak tetap atau statik. Kepelbagaian gender menekankan kepentingan pengenalan diri, di mana individu mempunyai autonomi untuk menentukan gender mereka sendiri dan memilih istilah dan label yang sesuai dengan pengalaman mereka. Ia menghormati perjalanan unik setiap orang dan pemahaman diri tentang identiti gender mereka.

2.5. Siling kaca (*Glass Ceiling*)

Istilah "siling kaca" merujuk kepada penghalang yang tidak kelihatan tetapi meresap yang menghalang individu, terutamanya wanita dan kumpulan terpinggir lain, daripada mara ke jawatan kuasa atau kepimpinan yang lebih tinggi dalam organisasi atau industri (Cotter, Hermsen, Ovadia, & Vanneman, 2001). Ia mewakili halangan masyarakat dan sistemik yang menghalang kemajuan kerjaya dan mengehadkan mobiliti ke atas. Siling kaca sering diperhatikan dalam tetapan profesional, di mana individu menghadapi kesukaran untuk mencapai jawatan peringkat atasan, peranan eksekutif atau jawatan kuasa walaupun mempunyai kelayakan, kemahiran dan pengalaman yang diperlukan untuk kenaikan pangkat (Davies-Netzley, 1998). Walaupun siling kaca memberi kesan kepada individu dari pelbagai latar belakang, ia dikaitkan terutamanya dengan wanita dan kumpulan terpinggir lain. Ini termasuk individu daripada kumpulan minoriti kaum dan etnik, individu LGBTQ+ dan individu kurang upaya, antara lain. Siling kaca adalah hasil daripada berat sebelah sistemik, stereotaip dan amalan diskriminasi yang mengehadkan peluang untuk kemajuan. Ini boleh termasuk berat sebelah gender, akses tidak sama rata kepada bimbingan atau rangkaian, perwakilan terhad dalam peranan kepimpinan, gaji tidak sama rata dan budaya tempat kerja yang mengukuhkan jangkaan dan norma gender. Wanita hanya boleh mencapai satu tahap pencapaian yang tidak dapat dilihat (kaca), tidak kira betapa dia berusaha (Johns, 2013). Kesan siling kaca adalah tentangan yang meluas terhadap usaha wanita dan minoriti untuk mencapai peringkat pengurusan tertinggi dalam syarikat besar. Istilah siling kaca merujuk kepada penghalang tidak kelihatan (*invisible barrier*) metafora yang menghalang individu tertentu daripada dinaikkan pangkat ke jawatan peringkat pengurusan dan eksekutif dalam organisasi atau industri (Morrison, White, & Velsor, 1982). Frasa ini biasanya digunakan untuk menggambarkan kesukaran yang dihadapi oleh wanita dan minoriti apabila cuba beralih ke peranan yang lebih tinggi dalam hierarki korporat yang didominasi lelaki. Istilah ini telah diperluaskan untuk memasukkan diskriminasi terhadap minoriti. Jurang kesaksamaan berbeza-beza antara negara dan mungkin

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

didorong oleh pendirian budaya terhadap wanita dan kumpulan minoriti daripada mengambil bahagian dalam tenaga kerja. Jadi siling kaca pada asasnya merujuk kepada idea bahawa ada sesuatu yang menghalang wanita daripada menduduki jawatan kepimpinan tersebut. Ini mungkin dua kali ganda benar untuk wanita berwarna.

2.5. Kesedaran atau kepekaan gender (*Gender Awareness*)

Kesedaran gender termasuk memahami cara gender bersilang dengan identiti sosial yang lain, seperti bangsa, kelas, seksualiti dan keupayaan (Risberg, Hamberg, & Johansson, 2003). Ia mengakui bahawa individu mengalami keistimewaan atau penindasan berdasarkan gender mereka dan identiti lain yang bersilang, dan ia berusaha untuk menangani dan membongkar ketidakseimbangan kuasa ini. Kesedaran gender melibatkan kesedaran terhadap berat sebelah dan diskriminasi berdasarkan gender, secara tersurat dan tersirat, dan mengambil tindakan untuk mencabar dan mengurangkannya. Kesedaran gender memupuk persekitaran keterangkuman dan rasa hormat di mana individu diiktiraf dan dihargai tanpa mengira identiti atau ekspresi gender mereka (Verdonk, Benschop, de Haes, & Lagro-Janssen, 2009). Kesedaran gender dibina atas pendidikan, pembelajaran dan empati. Ia memerlukan secara aktif mencari pengetahuan tentang identiti dan pengalaman gender yang pelbagai, mendengar dan menghormati suara dan pengalaman individu yang pelbagai jantina, dan secara berterusan mendidik diri sendiri tentang isu berkaitan gender. Kesedaran bahawa gender adalah penting dalam dasar, membuat keputusan, program dan sebagainya. Ia mengakui bahawa pengalaman hidup, jangkaan, dan keperluan wanita dan lelaki adalah berbeza. Peningkatan kesedaran gender memainkan peranan penting dalam memaklumkan wanita dan lelaki tentang kesaksamaan gender, faedah masyarakat yang lebih setara gender dan akibat ketidaksamaan gender. Peningkatan kesedaran gender bertujuan untuk mengubah sikap, tingkah laku dan kepercayaan yang memperkukuh ketidaksamaan antara wanita dan lelaki.

2.6. Sensitif gender (*Gender Sensitive*)

Sensitif gender merujuk kepada pendekatan atau perspektif yang mengiktiraf dan mengambil kira kesan gender terhadap individu dan Masyarakat (Celik, Lagro-Janssen, Klinge, van der Weijden, & Widdershoven, 2009). Ia melibatkan mempertimbangkan perbezaan gender, ketidaksamaan dan dinamik kuasa dalam pelbagai konteks dan mereka bentuk strategi, dasar dan amalan yang menangani isu ini. Pendekatan sensitif gender melibatkan menjalankan analisis gender, yang mengkaji bagaimana peranan, jangkaan dan norma gender membentuk pengalaman, peluang dan hasil individu. Menjadi sensitif gender bermakna menggalakkan keterangkuman dan kesaksamaan untuk semua gender. Ia mengiktiraf bahawa jantina tidak terhad kepada kategori binari dan merangkumi identiti dan ekspresi jantina yang pelbagai. Ia bertujuan untuk mewujudkan persekitaran dan sistem yang menghargai dan menghormati individu tanpa mengira identiti atau ekspresi gender mereka. Kepekaan atau sensitif gender ialah proses di mana orang ramai disedarkan tentang cara gender memainkan peranan dalam kehidupan melalui layanan mereka terhadap orang lain. Hubungan gender wujud di semua institusi dan sensitif gender terutamanya dimanifestasikan dalam mengiktiraf keistimewaan dan diskriminasi di sekitar gender; wanita umumnya dilihat kurang bernasib baik dalam masyarakat. Sensitif gender ialah tindakan menyedari cara orang berfikir tentang gender, supaya individu kurang bergantung pada andaian tentang pandangan tradisional dan lapuk tentang peranan lelaki dan wanita.

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Mewujudkan jenis persekitaran sensitif gender yang betul membawa kepada sikap saling menghormati tanpa mengira gender mereka.

2.7. Stereotaip Gender (*Gender Stereotype*)

Stereotaip gender ialah kepercayaan atau andaian yang dipegang secara meluas tentang ciri, peranan, tingkah laku dan kebolehan yang dianggap sesuai atau diharapkan untuk individu berdasarkan gender mereka (Brown, 2014). Stereotaip ini selalunya terlalu dipermudahkan dan digeneralisasikan, mengaitkan ciri-ciri tertentu kepada lelaki dan perempuan berdasarkan jangkaan dan norma masyarakat. Stereotaip sering memberikan peranan dan tanggungjawab khusus kepada lelaki dan wanita (Ellemers, 2017). Contohnya, kepercayaan bahawa wanita mengasuh, mengambil berat, dan sesuai untuk tugas domestik, manakala lelaki kuat, berdikari, dan lebih sesuai untuk kepimpinan atau pekerjaan yang menuntut secara fizikal. Stereotaip gender mengaitkan ciri personaliti tertentu dengan gender tertentu. Sebagai contoh, wanita mungkin dianggap lebih emosi, empati dan patuh, manakala lelaki sering dikaitkan dengan sifat seperti ketegasan (Cundiff, & Vescio, 2016). Terutamanya wanita mempunyai stigma negatif tertentu yang dikenal pasti oleh masyarakat. Stereotaip gender adalah prasangka, biasanya pandangan umum tentang cara ahli gender tertentu melakukan atau harus berkelakuan, atau sifat yang mereka ada atau patut ada. Ia bertujuan untuk mengukuhkan norma gender, biasanya dalam cara binari (maskulin vs. feminin). Stereotaip gender mempunyai kesan yang meluas ke atas semua gender. Mereka mencerminkan bias yang tertanam berdasarkan norma sosial masyarakat itu. Biasanya, mereka dianggap sebagai binari (lelaki/wanita dan feminin/maskulin). Secara semula jadi, stereotaip gender terlalu dipermudahkan dan digeneralisasikan. Mereka juga cenderung untuk mengabaikan ketidakstabilan gender dan identiti gender bukan binari.

2.8. Bias atau berat sebelah (*Gender bias*)

Bias gender ialah kecenderungan untuk mengutamakan satu gender berbanding yang lain atau membuat andaian tentang seseorang berdasarkan gender mereka. Ia boleh membawa kepada diskriminasi berasaskan gender, iaitu apabila seseorang menerima layanan berbeza kerana gender mereka (Blau, & Kahn, 2000). Bias gender merujuk kepada keutamaan sistematik, prasangka atau diskriminasi terhadap individu atau kumpulan berdasarkan gender mereka. Ia melibatkan layanan orang yang berbeza, selalunya tidak adil, berdasarkan gender mereka, yang boleh mengakibatkan peluang, hasil dan pengalaman yang tidak sama rata. Bias gender selalunya berpunca daripada stereotaip masyarakat dan andaian tentang perkara yang dianggap sesuai atau diharapkan untuk individu berdasarkan gender mereka (García-González, Forcén & Jimenez-Sanchez, 2019). Bias gender mungkin melibatkan layanan yang tidak sama rata, peluang atau akses kepada sumber dan hak. Diskriminasi boleh berlaku dalam pelbagai tetapan, seperti pendidikan, pekerjaan, penjagaan kesihatan dan interaksi sosial. Bias gender boleh bersifat eksplisit (sedar dan sengaja) atau tersirat (tidak sedar dan automatik). Bias gender sering dibentuk dan dikekalkan oleh norma masyarakat, gambaran media, dan pengaruh budaya, dan boleh mempengaruhi pembuatan keputusan dan tingkah laku tanpa disedari oleh individu. Bias gender bersilang dengan bentuk berat sebelah lain, seperti berat sebelah kaum, etnik atau kelas.

Bias gender selalunya disebabkan oleh esensialisme gender, iaitu kepercayaan bahawa seseorang, aktiviti, atau sifat sememangnya maskulin atau feminin. Pandangan penting gender adalah menganggap bahawa wanita secara semula jadi adalah ibu bapa yang

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

lebih baik daripada lelaki kerana menjaga adalah aktiviti feminin. Kepentingan gender dan bias gender boleh membahayakan semua orang, tidak kira gender mereka. Bias gender sering dibincangkan dalam konteks tempat kerja, tetapi ia juga boleh berleluasa di sekolah, di rumah, dalam kumpulan komuniti, dalam bidang perubatan dan di kawasan lain (Frawley, 2005). Bias gender bermaksud bahawa satu gender dilayan dengan cara yang lebih atau kurang baik, berdasarkan stereotaip gender dan bukannya perbezaan sebenar. Ini selalunya boleh berdasarkan stereotaip yang tidak adil tentang orang daripada gender tertentu dan ada juga yang boleh membawa akibat yang serius, seperti tingkah laku yang mengelilingi diskriminasi atau jenayah benci. Biasanya, bias gender berlaku disebabkan oleh satu set kepercayaan bahawa satu gender adalah lebih tinggi atau lebih rendah daripada yang lain. Bias gender boleh menjejaskan masyarakat dalam pelbagai cara, contohnya, perbezaan gaji. Bias ialah persepsi palsu atau tidak tepat tentang sekumpulan orang atau satu set kepercayaan. Persepsi ini selalunya berdasarkan stereotaip yang berkaitan dengan ciri-ciri seperti bangsa, gender, atau orientasi seksual. Setiap orang berat sebelah pada tahap tertentu; namun, jika berat sebelah tidak diakui, ia boleh menyebabkan kemudaratan.

2.9. Peranan atau fungsi gender (*Gender Role*)

Peranan gender, juga dikenali sebagai peranan seks (Levesque, 2011), ialah peranan sosial yang merangkumi pelbagai tingkah laku dan sikap yang secara umumnya dianggap boleh diterima, sesuai atau diingini untuk seseorang. berdasarkan jantina orang itu (Alters & Schiff, 2009; Gochman, 1997). Peranan gender merujuk kepada jangkaan masyarakat, tingkah laku dan norma yang dikaitkan dengan individu berdasarkan persepsi gender mereka. Peranan ini menentukan cara masyarakat mengharapkan orang untuk berkelakuan, menampilkan diri mereka, dan memenuhi tanggungjawab tertentu berdasarkan gender yang diberikan atau dirasakan mereka. Peranan gender berbeza mengikut budaya dan telah berkembang dari semasa ke semasa. Masyarakat yang berbeza mempunyai jangkaan yang berbeza terhadap peranan dan tingkah laku lelaki dan wanita. Peranan ini selalunya dipengaruhi oleh faktor budaya, agama dan sejarah. Peranan gender biasanya dipelajari melalui proses sosialisasi bermula dari zaman kanak-kanak. Mereka diperkukuh melalui pelbagai institusi sosial seperti keluarga, pendidikan, media, dan kumpulan rakan sebaya. Kanak-kanak sering disosialisasikan untuk mengamalkan tingkah laku, minat, dan sikap tertentu yang dianggap sesuai dengan gender mereka. Peranan gender merangkumi pelbagai jangkaan dan norma. Mereka boleh termasuk tingkah laku, penampilan, pilihan pakaian, pilihan pekerjaan, hobi, ekspresi emosi dan banyak lagi. Peranan gender boleh menimbulkan tekanan untuk mematuhi jangkaan masyarakat dan mengehadkan kebebasan individu untuk menyatakan diri mereka secara sahih. Peranan gender sering menentukan pembahagian kerja dalam rumah tangga dan masyarakat. Peranan gender tradisional telah menugaskan wanita untuk tugas domestik dan penjagaan, manakala lelaki telah dikaitkan dengan mencari nafkah dan kedudukan kuasa dan autoriti. Wanita perlu bertanggungjawab terhadap kerja rumah dan dalam bidang peribadi. Lelaki perlu menjana pendapatan dan berada di ruang awam. Walau bagaimanapun, peranan ini tidak tetap, dan ia sentiasa berkembang. Peranan gender biasanya tertumpu kepada konsep maskuliniti dan kewanitaan (Alters, & Schiff, 2009). Walaupun terdapat pengecualian dan variasi. Perincian mengenai jangkaan gender ini mungkin berbeza-beza antara budaya, manakala ciri lain mungkin biasa di seluruh julat budaya.

Di samping itu, peranan gender (dan peranan gender yang dirasakan) berbeza-beza berdasarkan bangsa atau etnik seseorang (Carter, Corra, & Carter, 2009). Peranan

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

gender mempengaruhi pelbagai tingkah laku manusia, selalunya termasuk pakaian yang dipilih seseorang untuk dipakai, profesion yang diceburi seseorang, cara pendekatan terhadap sesuatu, perhubungan peribadi yang dimasuki seseorang dan cara mereka berkelakuan dalam perhubungan tersebut. Walaupun peranan gender telah berkembang, mereka secara tradisinya mengekalkan wanita dalam bidang "peribadi", dan lelaki dalam bidang "awam" (Miller & Borgida, 2016). Pelbagai kumpulan, terutamanya gerakan feminis, telah mengetuai usaha untuk mengubah aspek peranan gender lazim yang mereka percaya adalah menindas, tidak tepat dan seksis. Peranan gender, juga dikenali sebagai peranan seks (Levesque, 2011) ialah peranan sosial yang merangkumi pelbagai tingkah laku dan sikap yang secara amnya dianggap boleh diterima, sesuai, atau diingini untuk seseorang berdasarkan gender orang itu (Alters & Schiff, 2009; Gochman, 1997). Ahli sosiologi cenderung menggunakan istilah "peranan gender" dan bukannya "peranan seks", kerana pemahaman sosiobudaya gender dibezakan daripada konsep biologi seks (Lindsey, 2015). Dalam sosiologi gender, proses di mana seseorang individu belajar dan memperoleh peranan gender dalam masyarakat dinamakan sosialisasi gender (Adler, Kless & Adler, 1992; Dill & Thill, 2007; Dietz, 1998).

2.10. Seksisme

Seksisme pula merujuk kepada prasangka, diskriminasi atau berat sebelah berdasarkan gender atau jantina seseorang. Ia melibatkan perlakuan individu secara berbeza, selalunya tidak adil, disebabkan jantina atau gender mereka, dan ia boleh berlaku dalam pelbagai aspek kehidupan, termasuk bidang sosial, budaya, ekonomi dan politik. Seksisme melibatkan layanan yang tidak sama rata, penindasan, atau kelemahan individu berdasarkan gender mereka. Ia boleh nyata dalam pelbagai cara, seperti mengehadkan peluang, gaji yang tidak sama rata, stereotaip, gangguan seksual, atau menafikan hak dan keistimewaan berdasarkan gender. Seksisme sering berpunca daripada ketidakseimbangan kuasa, dengan satu gender mendapat keistimewaan berbanding yang lain. Ia mengekalkan dan memperkukuh struktur sosial, budaya dan institusi yang memihak kepada satu gender sambil meminggirkan atau menundukkan orang lain. Seksisme boleh menjejaskan sesiapa sahaja, tetapi ia memberi kesan terutamanya kepada wanita dan kanak-kanak perempuan. Ia telah dikaitkan dengan peranan gender dan stereotaip (Matsumoto, 2001; Nakdimen, 1984) dan mungkin termasuk kepercayaan bahawa satu jantina atau gender secara intrinsik lebih unggul daripada yang lain (Witt, 2017). Seksisme yang melampau boleh memupuk perzinaan, gangguan seksual, rogol dan bentuk keganasan seksual yang lain. Diskriminasi dalam konteks ini ditakrifkan sebagai diskriminasi terhadap orang berdasarkan identiti gender mereka (Macklem, 2003) atau perbezaan jantina atau gender mereka (Lenhart, 2004). Satu contoh yang ketara ialah ketidaksamaan tempat kerja (Lenhart, 2004). Seksisme mungkin timbul daripada adat dan norma sosial atau budaya. Seksisme berfungsi untuk mengekalkan patriarki, atau penguasaan lelaki, melalui amalan ideologi dan material individu, kolektif, dan institusi yang menindas wanita dan kanak-kanak perempuan atas dasar jantina atau gender. Seksisme merujuk kepada bentuk penindasan yang meresap secara sejarah dan global terhadap wanita (Cudd & Jones, 2005). Masequesmay (2008), menyatakan bahawa "seksisme biasanya merujuk kepada prejudis atau diskriminasi berdasarkan jantina atau gender, terutamanya terhadap wanita dan kanak-kanak perempuan". Kedua-dua lelaki dan wanita boleh mengalami situasi seksisme, tetapi seksisme terhadap wanita berlaku dengan lebih kronik. Seperti sehingga kini wanita sering menadi mangsa utama seksisme, prasangka yang ditujukan kepada satu gender (Wortman, Loftus, & Weaver, 1999).

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

2.11. Maskulin

Maskulin – merujuk kepada lelaki, kuat, memperoleh pendapatan, bertanggungjawab, stabil emosi, tidak sensitif dan melindungi. Maskulin (juga dipanggil kejantanan) ialah satu set sifat, tingkah laku dan peranan yang dikaitkan dengan lelaki. Maskulin secara teori boleh difahami sebagai dibina secara sosial (Shehan, 2018) dan terdapat juga bukti bahawa beberapa tingkah laku yang dianggap maskulin dipengaruhi oleh kedua-dua faktor budaya dan faktor biologi (Lippa, 2005; Martin & Finn, 2010; Shehan, 2018; Wharton, 2005). Maskulin pula merujuk kepada ciri, tingkah laku dan kualiti yang dikaitkan secara tradisi dengan lelaki atau maskulin. Ia mewakili satu set norma budaya dan sosial, jangkaan, dan cita-cita mengenai bagaimana lelaki harus berkelakuan, menampilkan diri mereka, dan berinteraksi dengan orang lain. Sejauh mana maskuliniti dipengaruhi secara biologi atau sosial tertakluk kepada perdebatan (Lippa, 2005; Martin & Finn, 2010; Wharton, 2005). Ia berbeza daripada definisi jantina lelaki secara biologi, (Ferrante, 2010) kerana sesiapa sahaja boleh mempamerkan sifat maskulin. Piawaian maskulin berbeza-beza mengikut budaya dan tempoh sejarah yang berbeza. Ia sering dianggap sebagai satu set kepercayaan yang dipegang oleh individu, yang berdasarkan ideologi sosio-budaya mengenai gender. Oleh itu, maskuliniti adalah pembinaan sosial yang berbeza daripada jantina biologi lelaki tersebut. Kedua-dua lelaki dan perempuan boleh melampirkan sifat kejantanan dan kewanitaan. Lelaki boleh mengekalkan identiti gender mereka tanpa mematuhi pemikiran, emosi dan tingkah laku mereka dengan norma maskulin. Mempertimbangkan maskluin dari perspektif psikologi menawarkan kita peluang yang baik kerana pemikiran, kepercayaan, emosi dan tingkah laku lebih mudah berubah daripada gen dan hormon. Keperluan untuk membebaskan kanak-kanak lelaki dan lelaki daripada kewajipan yang dianggap untuk mematuhi norma maskulin bagi mengikuti jangkaan masyarakat.

Maskulin sering menekankan kekuatan fizikal, ketahanan, dan kesukanan. Ia mungkin melibatkan penglibatan dalam sukan, aktiviti fizikal atau mempamerkan kehebatan fizikal. Maskulin sering dikaitkan dengan ketegasan, keyakinan diri, dan kualiti kepimpinan. Lelaki mungkin digalakkan untuk menegaskan diri mereka, mengambil tanggungjawab, dan menunjukkan keyakinan dalam pelbagai situasi. Lelaki mungkin dijangka berdikari, berautonomi, dan kurang bergantung kepada orang lain untuk mendapatkan sokongan atau bantuan. Maskulin tradisional mungkin tidak menggalakkan ekspresi emosi atau kelemahan. Maskulin mungkin dijangka mempamerkan kekangan emosi, menyekat emosi tertentu, dan mematuhi jangkaan masyarakat tentang ketabahan emosi. Maskulin sering menekankan keberanian, ketabahan, dan keupayaan untuk menangani cabaran. Lelaki mungkin digalakkan untuk menunjukkan keberanian, menghadapi kesukaran dengan daya tahan, dan mengekalkan ketenangan dalam situasi yang sukar. Adalah penting untuk ambil perhatian bahawa ciri ini adalah berdasarkan jangkaan dan stereotaip masyarakat, dan ia boleh berbeza mengikut budaya, komuniti dan individu. Konsep maskuliniti sedang berkembang, dan terdapat peningkatan pengiktirafan terhadap kepelbagaian ekspresi dan pengalaman maskuliniti.

2.12. Toksik Maskulin

Maskulin toksik pula merujuk kepada tingkah laku, sikap dan jangkaan yang berbahaya yang dikaitkan dengan stereotaip tradisional maskuliniti. Ia merujuk kepada satu set norma dan jangkaan masyarakat yang boleh memudaratkan kedua-dua lelaki dan masyarakat secara keseluruhan. Maskulin toksik merujuk kepada tanggapan bahawa

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

idea sesetengah orang tentang "kejantanan" mengekalkan penguasaan, homofobia, dan kekerasan. Idea ini bahawa lelaki perlu bertindak keras dan mengelak daripada menunjukkan semua emosi boleh membahayakan kesihatan mental mereka dan boleh membawa akibat yang serius kepada masyarakat, yang mana ia dikenali sebagai "kelelakian toksik." Maskulin toksik adalah hasil daripada satu set peraturan ketat yang menetapkan apa yang sepatutnya menjadi seorang lelaki. Aspek stereotaip maskuliniti tradisional, seperti dominasi sosial, misogini, dan homofobia (Kupers, 2005) boleh dianggap "toksik" sebahagiannya disebabkan oleh promosi keganasan mereka, termasuk serangan seksual dan keganasan rumah tangga. Sosialisasi kanak-kanak lelaki sering menormalkan keganasan, seperti dalam pepatah "budak lelaki akan menjadi budak lelaki" tentang buli dan keganasan. Istilah maskuliniti toksik berguna dalam perbincangan tentang gender dan bentuk maskulin kerana ia menggambarkan aspek maskulin hegemoni yang merosakkan sosial, seperti misogini, homofobia, tamak dan penguasaan ganas; dan yang diterima dan dihargai secara budaya (Kupers, 2005). Maskulin toksik mengekalkan dinamika gender yang berbahaya, memperkukuh ketidaksamaan dan mengehadkan kebebasan dan kesejahteraan individu. Maskulin toksik selalunya tidak menggalakkan lelaki daripada meluahkan emosi yang terdedah seperti kesedihan, ketakutan atau kesakitan. Lelaki mungkin dijangka menunjukkan imej kekerasan emosi dan mengelak daripada mendapatkan bantuan atau sokongan apabila diperlukan. Maskulin toksik menggalakkan pandangan kompetitif dan hierarki perhubungan, selalunya membawa kepada keganasan atau tingkah laku berbahaya. Maskulin toksik boleh dikaitkan dengan homofobia, mengukuhkan sikap negatif terhadap individu yang tidak mematuhi gender tradisional dan jangkaan orientasi seksual. Ia juga boleh menyumbang kepada kebencian terhadap wanita, mengekalkan dinamik kuasa yang tidak sama rata antara lelaki dan wanita.

2.13. Misogini

Misogini pulq merujuk kepada prasangka yang mendalam, kebencian, atau penghinaan terhadap wanita atau permusuhan berdasarkan gender mereka (Gilmore, 2001). Ia melibatkan kepercayaan dan pengekalan stereotaip negatif, diskriminasi, dan layanan buruk terhadap wanita semata-mata kerana mereka adalah wanita. Ia adalah satu bentuk seksisme yang digunakan untuk mengekalkan wanita pada status sosial yang lebih rendah daripada lelaki, sekali gus mengekalkan peranan sosial patriarki. Misogini melibatkan perlekehan, merendahkan terhadap wanita. Ia mungkin termasuk bahasa yang menghina, jenaka yang menghina, atau menolak pendapat, idea atau pencapaian wanita (Bloch, & Ferguson, 1989). Misogini menjelma dalam bentuk diskriminasi terhadap wanita semata-mata berdasarkan gender mereka. Ini boleh dilihat dalam peluang yang tidak sama rata, jurang gaji, akses terhad kepada pendidikan atau pekerjaan, dan kawasan lain di mana wanita menghadapi kelemahan sistemik. Misogini mengekalkan dan mengukuhkan peranan dan stereotaip gender tradisional yang mengehadkan autonomi, pilihan dan aspirasi wanita. Misogini boleh menyumbang kepada keganasan berasaskan gender, termasuk penderaan fizikal, seksual dan psikologi. Ia juga mungkin nyata dalam bentuk gangguan seksual, gangguan dalam talian (misogini siber), atau bentuk ugutan dan ancaman lain (Grimwood, 2008). Misogini bukan semata-mata isu individu tetapi boleh diserap secara mendalam dalam struktur sosial, budaya dan institusi. Ia boleh dicerminkan dalam undang-undang, dasar dan norma masyarakat yang mengekalkan ketidaksamaan gender dan mengehadkan hak dan peluang wanita. Misogini telah diamalkan secara meluas selama beribu-ribu tahun. Ia dicerminkan dalam seni, kesusasteraan, struktur masyarakat manusia, peristiwa sejarah, mitologi, falsafah, dan agama di seluruh dunia. Misogini juga sering beroperasi

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

melalui gangguan seksual, paksaan, dan teknik psikologi yang bertujuan untuk mengawal wanita, dan dengan mengecualikan wanita secara sah atau sosial daripada kewarganegaraan penuh. Misogini boleh difahami sebagai sikap yang dipegang oleh individu, terutamanya oleh lelaki, dan sebagai adat atau sistem budaya yang meluas. Kadangkala kebencian terhadap perempuan menjelma dengan cara yang jelas dan berani; masa lain ia lebih halus atau menyamar dengan cara yang memberikan penafian yang munasabah. Dalam pemikiran feminis, kebencian terhadap perempuan juga termasuk penolakan kualiti feminin. Ia memegang dalam institusi penghinaan, kerja, hobi, atau tabiat yang berkaitan dengan wanita.

2.14. Feminin

Feminin– merujuk kepada wanita, lembut, melakukan kerja rumah, beremosi, sangat sensitif, dan dilindungi. Feminin (juga dipanggil kewanitaan) ialah satu set sifat, tingkah laku dan peranan yang biasanya dikaitkan dengan wanita dan gadis. Feminin boleh difahami sebagai dibina secara sosial (Shehan, 2018; Ferrante, 2010) dan terdapat juga beberapa bukti bahawa sesetengah tingkah laku yang dianggap feminin dipengaruhi oleh kedua-dua faktor budaya dan faktor biologi (Lippa, 2005; Martin & Finn, 2010; Shehan, 2018; Wharton, 2005). Sejauh mana kewanitaan dipengaruhi secara biologi atau sosial tertakluk kepada perdebatan (Lippa, 2005; Martin & Finn, 2010; Wharton, 2005). Ia berbeza secara konsep daripada kedua-dua di antara jantina biologi wanita dan feminin, kerana semua manusia boleh mempamerkan sifat feminin dan maskulin, tanpa mengira gender dan jantina (Ferrante, 2010). Sifat yang secara tradisinya disebut sebagai feminin termasuk keanggunan, kelembutan, empati, kerendahan hati dan kepekaan, walaupun sifat yang dikaitkan dengan feminin berbeza-beza merentas masyarakat dan individu, dan dipengaruhi oleh pelbagai faktor sosial dan budaya. Feminin merujuk kepada ciri, tingkah laku dan kualiti yang dikaitkan secara tradisional dengan wanita atau kewanitaan. Ia mewakili satu set norma budaya dan sosial, jangkaan, dan cita-cita mengenai cara wanita harus berkelakuan, menampilkan diri mereka, dan berinteraksi dengan orang lain. Feminin sering menekankan kualiti pemupukan dan penyayang. Wanita mungkin diharapkan untuk menunjukkan empati, belas kasihan, dan mengambil berat terhadap orang lain, terutamanya dalam peranan seperti keibuan atau pengasuhan. Feminin boleh menghargai sensitiviti emosi dan ekspresi pelbagai emosi. Wanita mungkin digalakkan untuk berhubung dengan perasaan mereka, menyatakan empati, dan terlibat dalam komunikasi terbuka. Feminin sering menekankan kepentingan membina dan mengekalkan hubungan. Wanita mungkin disosialisasikan untuk menghargai kerjasama, dan memupuk hubungan dengan orang lain.

2.15. Patriaki

Patriarki merujuk kepada sistem sosial di mana lelaki memegang kuasa dan dominasi utama dalam pelbagai aspek masyarakat, termasuk politik, ekonomi, dan institusi sosial. Ia dicirikan oleh keistimewaan lelaki, subordinasi wanita, dan pengukuhan hierarki jantina. Patriarki memberikan kuasa yang lebih besar kepada lelaki, baik dalam bidang awam dan peribadi. Lelaki biasanya diwakili dalam jawatan kepimpinan, membuat keputusan, dan autoriti, manakala wanita sering dikecualikan atau dipinggirkan. Patriarki mengekalkan ketidaksamaan gender dengan menguatkuasakan dan mengukuhkan peranan dan jangkaan gender tradisional. Patriarki memberikan kelebihan dan keistimewaan tertentu kepada lelaki hanya kerana gender mereka. Lelaki mungkin menikmati akses yang lebih besar kepada sumber, peluang dan hak, manakala

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

wanita mungkin menghadapi kelemahan sistemik dan diskriminasi. Struktur masyarakat sistemik yang menginstitusikan kuasa fizikal, sosial dan ekonomi lelaki ke atas wanita. Patriarki adalah sistem sosial di mana kedudukan dominasi dan keistimewaan dipegang terutamanya oleh lelaki. Ia digunakan, baik sebagai istilah antropologi teknikal untuk keluarga atau puak yang dikawal oleh bapa atau lelaki sulung atau kumpulan lelaki dan dalam teori feminis di mana ia digunakan untuk menggambarkan struktur sosial yang luas di mana lelaki mendominasi wanita dan kanak-kanak. Dalam teori-teori ini ia sering diperluaskan kepada pelbagai manifestasi di mana lelaki mempunyai keistimewaan sosial ke atas orang lain yang menyebabkan eksploitasi atau penindasan, seperti melalui penguasaan lelaki terhadap autoriti moral dan kawalan harta (Hunnicutt, 2009; Lerner, 1986; Walby, 1989). Masyarakat patriarki boleh menjadi patrilineal atau matrilineal, bermakna harta dan gelaran diwarisi oleh keturunan lelaki atau perempuan masing-masing (Chizuko, 2005). Patriarki dikaitkan dengan pelbagai idea membentuk ideologi patriarki yang bertindak untuk menjelaskan dan membenarkannya dan mengaitkannya dengan perbezaan semula jadi yang wujud antara lelaki dan wanita, perintah ilahi atau struktur tetap lain. Dari segi sejarah, patriarki telah memanifestasikan dirinya dalam organisasi sosial, perundangan, politik, agama, dan ekonomi pelbagai budaya yang berbeza (Malti-Douglas, 2007). Kebanyakan masyarakat kontemporari, dalam amalan, patriarki (Lockard, 2015; Pateman, 2016). Konsep teras patriarki—sistem dominasi lelaki dan subordinasi perempuan.

2.16. Kesaksamaan gender (*Gender-equality*)

Kesaksamaan gender merujuk kepada hak, peluang dan layanan yang sama untuk semua individu, tanpa mengira gender mereka (McKie, & Hearn, 2004). Ia melibatkan mewujudkan masyarakat di mana setiap orang mempunyai kebebasan untuk mengejar aspirasi dan potensi mereka tanpa dihadkan oleh diskriminasi atau stereotaip berasaskan gender. Kesaksamaan gender mengakui bahawa semua individu, tanpa mengira gender mereka, harus mempunyai hak undang-undang dan asasi manusia yang sama. Ini termasuk hak untuk pendidikan, pekerjaan, penjagaan kesihatan, penyertaan politik dan kebebasan daripada keganasan dan diskriminasi. Kesaksamaan gender bertujuan untuk menghapuskan halangan dan berat sebelah yang boleh menghalang individu daripada mengambil bahagian sepenuhnya dalam bidang sosial, ekonomi dan politik. Kesaksamaan gender menggalakkan pemerkasaan semua individu, memupuk keyakinan diri, agensi dan kepimpinan dalam semua jantina. Ia mengiktiraf bahawa kesaksamaan gender memberi manfaat kepada masyarakat secara keseluruhan dan menyumbang kepada kemajuan sosial, ekonomi dan politik. Kesaksamaan gender merujuk kepada prinsip yang menegaskan kesaksamaan wanita dan lelaki dan hak mereka untuk menikmati keadaan yang sama merealisasikan potensi manusia sepenuhnya untuk menyumbang dan mendapat manfaat daripada hasil pembangunan,. Selain itu, idea kesaksamaan gender yang wujud berdasarkan pengiktirafan negara bahawa semua manusia adalah bebas dan sama rata dalam maruah dan hak. Kesaksamaan gender menandakan wanita mempunyai peluang yang sama dalam kehidupan seperti lelaki, termasuk keupayaan untuk mengambil bahagian dalam ruang awam. Ini menyatakan idea feminis liberal bahawa menghapuskan diskriminasi dalam peluang untuk wanita membolehkan mereka mencapai status yang sama dengan lelaki. Dasar dan perundangan peluang sama rata berusaha untuk meningkatkan penyertaan wanita dalam kehidupan awam Kesaksamaan gender, selain menjadi hak asasi manusia yang asas, adalah penting untuk mencapai masyarakat yang aman, dengan potensi manusia sepenuhnya dan pembangunan mampan. Selain itu, telah ditunjukkan bahawa memperkasakan wanita memacu produktiviti dan pertumbuhan ekonomi. Kesaksamaan

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

gender, juga dikenali sebagai kesaksamaan seksual atau kesaksamaan gender, ialah keadaan kemudahan akses yang sama kepada sumber dan peluang tanpa mengira gender, termasuk penyertaan ekonomi dan membuat keputusan; dan keadaan menghargai tingkah laku, aspirasi dan keperluan yang berbeza secara sama rata, tanpa mengira gender. Kesaksamaan gender adalah matlamat, manakala neutraliti gender dan kesaksamaan gender adalah amalan dan cara berfikir yang membantu dalam mencapai matlamat. Kesaksamaan gender adalah lebih daripada sekadar perwakilan yang sama, ia sangat terikat dengan hak wanita, dan sering memerlukan perubahan dasar.

2.17. Pemerkasaan wanita (*Women empowerment*)

Pemerkasaan wanita merujuk kepada proses membolehkan dan melengkapkan wanita dengan pengetahuan, kemahiran, sumber dan peluang untuk mengambil bahagian sepenuhnya dan sama rata dalam semua aspek kehidupan. Ia bertujuan untuk mencabar dan mengubah dinamik kuasa dan norma masyarakat sedia ada yang secara sejarah telah meminggirkan dan merugikan wanita. Pemerkasaan wanita bermula dengan memastikan akses kepada pendidikan berkualiti untuk kanak-kanak perempuan dan wanita. Pendidikan menyediakan pengetahuan, kemahiran, dan kebolehan pemikiran kritis, membolehkan wanita membuat keputusan termaklum, melanjutkan pengajian tinggi, dan mengambil bahagian secara aktif dalam bidang sosial, ekonomi dan politik. Pemerkasaan wanita melibatkan menggalakkan peluang ekonomi untuk wanita, termasuk akses kepada pekerjaan yang layak, gaji yang adil, keusahawanan dan sumber kewangan. Ia bertujuan untuk mengurangkan jurang ekonomi berasaskan gender dan memperkasakan wanita untuk berdikari dan selamat dari segi ekonomi. Pemerkasaan wanita termasuk meningkatkan perwakilan dan penyertaan wanita dalam peranan kepimpinan dan membuat keputusan. Ini melibatkan memecahkan halangan dan berat sebelah yang menghalang kemajuan wanita dalam politik, bilik lembaga korporat, institusi awam dan organisasi masyarakat. Pemerkasaan wanita menangani keperluan kesihatan wanita dan memastikan akses kepada perkhidmatan penjagaan kesihatan yang berkualiti, termasuk hak kesihatan seksual dan reproduktif. Ia mengiktiraf kepentingan kesejahteraan fizikal dan mental wanita sebagai penting untuk pemerkasaan mereka dan pembangunan masyarakat secara keseluruhan. Pemerkasaan wanita melibatkan cabaran dan memerangi keganasan dan diskriminasi berasaskan gender. Ia bertujuan untuk mewujudkan persekitaran yang selamat dan menyokong di mana wanita bebas daripada keganasan, gangguan dan penderaan dalam kedua-dua sfera awam dan peribadi.

Keadaan ini menjadikan pemerkasaan wanita merupakan matlamat dan proses penting untuk kemajuan wanita. Ia adalah proses dan keadaan di mana wanita bergerak untuk memahami, mengenal pasti dan mengatasi diskriminasi gender untuk mencapai kesaksamaan dalam kebajikan dan akses yang sama kepada sumber. Dalam konteks ini, wanita menjadi agen pembangunan dan bukan hanya penerima manfaat yang membolehkan mereka membuat keputusan berdasarkan pandangan dan perspektif mereka sendiri. Pemerkasaan wanita boleh ditakrifkan dalam beberapa cara, termasuk menerima pandangan wanita, membuat usaha untuk mencari mereka dan meningkatkan status wanita melalui pendidikan, kesedaran, celik huruf, dan latihan (Bayeh, 2016; Kabeer, 2005; Mosedale, 2005). Pemerkasaan wanita melengkapkan dan membolehkan wanita membuat keputusan yang menentukan kehidupan mereka (Bayeh, 2016). Mereka mungkin berpeluang untuk mentakrifkan semula peranan gender atau peranan lain, yang membolehkan mereka lebih bebas untuk mengejar matlamat yang diingini (Kabeer, 2005). Pemerkasaan wanita telah menjadi topik

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

perbincangan penting dalam pembangunan dan ekonomi. Menerusi pemerkasaan ekonomi membolehkan wanita mengawal dan mendapat manfaat daripada sumber, aset dan pendapatan. Ia juga membantu keupayaan untuk mengurus risiko dan meningkatkan kesejahteraan wanita. Ia boleh menghasilkan pendekatan untuk menyokong gender dalam konteks politik atau sosial tertentu (Baden & Goet, 1997). Walaupun sering digunakan secara bergantian, konsep pemerkasaan gender yang lebih komprehensif melibatkan orang dari mana-mana gender, menekankan perbezaan antara biologi dan jantina sebagai peranan. Pemerkasaan wanita membantu meningkatkan status wanita melalui celik huruf, pendidikan, latihan dan penciptaan kesedaran (Lopez, 2013). Tambahan pula, pemerkasaan wanita merujuk kepada keupayaan wanita untuk membuat pilihan hidup strategik yang sebelum ini dinafikan mereka.

2.18. Hak asasi wanita

Hak asasi manusia wanita merujuk kepada hak asasi dan kebebasan yang setiap wanita berhak kerana menjadi manusia. Hak-hak ini adalah berdasarkan prinsip kesaksamaan, tanpa diskriminasi, dan maruah, dan termaktub dalam pelbagai instrumen hak asasi manusia antarabangsa dan serantau. Wanita mempunyai hak untuk dilayan sama rata dalam semua bidang kehidupan, termasuk domain politik, ekonomi, sosial dan budaya. Ini termasuk akses sama rata kepada peluang, sumber dan proses membuat keputusan tanpa diskriminasi berdasarkan gender. Wanita mempunyai hak untuk bebas daripada segala bentuk diskriminasi, termasuk diskriminasi berdasarkan jantina, gender, bangsa, etnik, agama, status perkahwinan, atau ciri-ciri lain. Negara mempunyai kewajipan untuk menghapuskan undang-undang, amalan, dan sikap diskriminasi yang menghalang wanita menikmati hak mereka. Wanita mempunyai hak untuk hidup bebas daripada semua bentuk keganasan, termasuk keganasan rumah tangga, keganasan seksual, pemerdagangan, dan amalan berbahaya seperti pencacatan alat kelamin wanita dan perkahwinan paksa. Wanita mempunyai hak untuk membuat keputusan tentang badan mereka sendiri, termasuk pilihan reproduktif, akses kepada penjagaan kesihatan seksual dan reproduktif, perancangan keluarga, dan perkhidmatan pengguguran yang selamat dan sah. Wanita mempunyai hak untuk mendapat akses yang sama kepada pendidikan di semua peringkat, tanpa diskriminasi. Negara-negara mesti memastikan bahawa gadis dan wanita mempunyai peluang yang sama untuk pendidikan berkualiti, termasuk menghapuskan halangan seperti stereotaip gender, perkahwinan awal dan keganasan dalam persekitaran pendidikan, mempunyai hak untuk bekerja, gaji yang adil, dan peluang yang sama untuk penyertaan ekonomi. Negara mesti memastikan gaji yang sama untuk kerja yang sama, melindungi daripada diskriminasi di tempat kerja, dan menggalakkan dasar dan langkah yang menyokong pemerkasaan ekonomi dan keusahawanan wanita. Wanita mempunyai hak untuk mengambil bahagian sepenuhnya dan sama rata dalam proses politik, termasuk hak untuk mengundi, bertanding dalam pilihan raya, dan memegang jawatan awam. Negara mesti mengambil langkah untuk meningkatkan perwakilan wanita dalam badan pembuat keputusan dan menangani halangan struktur yang menghalang penyertaan politik wanita.

2.19. Keganasan gender

Keganasan berasaskan gender, juga dikenali sebagai keganasan gender, merujuk kepada sebarang bentuk keganasan, penderaan atau bahaya yang ditujukan kepada individu berdasarkan gender atau peranan gender mereka. Ia berakar umbi dalam ketidaksamaan gender, ketidakseimbangan kuasa, dan norma dan stereotaip gender yang berbahaya. Keganasan gender berlaku dalam kedua-dua sfera 'awam' dan 'swasta'.

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Ia berlaku dalam hampir semua masyarakat, merentasi semua kelas sosial, dengan wanita terutamanya berisiko daripada lelaki yang mereka kenali. Keganasan gender boleh melibatkan sebarang tindakan atau ancaman oleh lelaki atau institusi yang didominasi lelaki, yang mendatangkan kecederaan fizikal, seksual atau psikologi kepada wanita atau gadis kerana gender mereka. Angka rasmi adalah terhad, dan di bawah laporan adalah berleluasa, terutamanya apabila keganasan melibatkan ahli keluarga yang lain Lazimnya, perbuatan atau ugutan sedemikian termasuk dalam takrifan ialah rogol, gangguan seksual, pukul isteri, penderaan seksual kanak-kanak perempuan, keganasan rumah tangga dan keganasan bukan suami isteri dalam rumah. Takrifan lain meliputi rogol, perbuatan seperti pencacatan alat kelamin wanita, pembunuhan bayi perempuan dan pengguguran selektif seks. Di samping itu, definisi tertentu termasuk 'eksploitasi seksual' seperti pelacuran paksa, pemerdagangan wanita dan kanak-kanak perempuan, dan pornografi. Keganasan berasaskan gender adalah salah satu pencabulan hak asasi manusia yang paling lazim di dunia. Ia tidak mengenal sempadan sosial, ekonomi atau negara. Keganasan berasaskan jantina menjejaskan kesihatan, maruah, keselamatan dan autonomi mangsanya, namun ia tetap diselubungi budaya berdiam diri. Keganasan berasaskan gender memberi kesan kepada semua orang daripada semua gender tetapi secara tidak seimbang memberi kesan kepada wanita dan kanak-kanak perempuan. Ia boleh berlaku dalam pelbagai bentuk, termasuk tetapi tidak terhad kepada:

a) Keganasan rumah tangga: Ini termasuk penderaan fizikal, seksual atau psikologi yang berlaku dalam hubungan pasangan intim atau dalam keluarga.
b) Keganasan seksual: Ini merangkumi serangan seksual, rogol, gangguan seksual, pelacuran paksa dan sebarang aktiviti seksual tanpa persetujuan.
c) Pemerdagangan manusia: Ini melibatkan pengambilan, pengangkutan, pemindahan, atau eksploitasi individu melalui paksaan, atau penipuan, selalunya untuk tujuan eksploitasi seksual atau kerja paksa.
d) Perkahwinan paksa: Ini berlaku apabila individu, terutamanya wanita dan kanak-kanak perempuan, dipaksa untuk berkahwin tanpa persetujuan bebas dan penuh mereka. Ia selalunya melibatkan amalan berbahaya seperti perkahwinan kanak-kanak dan penculikan pengantin perempuan.
e) Keganasan berasaskan kehormatan: Ini melibatkan tindakan keganasan, termasuk pembunuhan, dilakukan terhadap individu, biasanya wanita, untuk melindungi atau memulihkan kehormatan keluarga yang dianggap terjejas.
f) Keganasan siber: Ini merujuk kepada penggunaan teknologi digital, seperti platform media sosial atau gangguan dalam talian, untuk melakukan penderaan, mengintai atau ugutan berdasarkan jantina.

3. Kesimpulan

Kesimpulannya, pembangunan gender adalah proses pelbagai bentuk yang dipengaruhi oleh biologi, psikologi, sosialisasi, dan budaya. Adalah penting untuk memupuk persekitaran yang inklusif dan menyokong yang membolehkan individu meneroka dan menyatakan identiti gender mereka secara tulen. Pada dasarnya, "pembangunan gender" menggambarkan suatu proses yang rumit di mana individu memahami diri mereka dari segi gender, cara mereka berinteraksi dengan norma masyarakat, dan cara mereka menavigasi tempat mereka dalam landskap jantina yang pelbagai dan berkembang.

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Penghargaan (*Acknowledgement*)

Penulisan kertas konsep merupakan inspirasi dari penulisan Tesis Penyelidikan di Peringkat Sarjana yang sedang dilakukan oleh penulis pertama.

Kewangan (*Funding*)

Penulisan kertas konsep ini tidak melibatkan sebarang kewangan.

Konflik Kepentingan (*Conflict of Interest*)

Penulis melaporkan tiada sebarang konflik kepentingan berkenaan penyelidikan, pengarangan atau penerbitan kajian ini.

Rujukan

Adler, P. A., Kless, S. J., Adler, P. (1992). Socialization to gender roles: Popularity among elementary school boys and girls. *Sociology of Education*, *65*(3), 169–187.

Alters, S., & Schiff, W. (2009). *Essential Concepts for Healthy Living*. Jones & Bartlett Publishers.

Baden, S. & Goet, A. M. (1997). Who needs [Sex] when you can have [Gender]? conflicting discourses on gender at Beijing*. Feminist Review, 56*(1), 3–25.

Bayeh, E. (2016). The role of empowering women and achieving gender equality to the sustainable development of Ethiopia. *Pacific Science Review B: Humanities and Social Sciences, 2*(1), 38.

Beasley, C.H. (2005). *Gender &Sexuality*. Sage Publications

Blau, F. D., & Kahn, L. M. (2000). Gender differences in pay. *Journal of Economic Perspectives, 14*(4), 75–100

Bloch, R. H. & Ferguson, F. (1989). *Misogyny, Misandry, and Misanthropy*. University of California Press.

Brown, C. S. (2014). *Parenting beyond pink & blue: How to raise your kids free of gender stereotypes*. Ten Speed Press.

Campbell, K. & Minquez-Vera. A. (2008). Gender diversity in the boardroom and firm financial performance. *Journal of Business Ethics*, 83, 435-451

Carter, S. J., Corra, M., & Carter, S. K. (2009). The interaction of race and gender: Changing gender-role attitudes. *Social Science Quarterly*, *90*(1), 196–211

Celik, H., Lagro-Janssen, T., Klinge, I., van der Weijden, T., & Widdershoven, G. (2009). Maintaining gender sensitivity in the family practice: Facilitators and barriers. *Journal of Evaluation in Clinical Practice,* 15, 1220–25.

Chizuko, U. (2005). *Contemporary Japanese thought*. Columbia University Press.

Cornwall, A., Harrison, E. & Whitehead, A. (eds). (2007). *Feminisms in Development: Contradictions, Contestations and Challenges.* Zed Books.

Cotter, D. A., Hermsen, J. M., Ovadia, S., & Vanneman, R. (2001). The glass ceiling effect. *Social Forces*, *80*(2), 655–81. doi:10.1353/sof.2001.0091

Cudd, A. E. & Jones, L. E. (2005). *Sexism: A Companion to Applied Ethics*. Blackwell.

Cundiff, J., & Vescio, T. (2016). Gender stereotypes influence how people explain gender disparities in the workplace. *Sex Roles*, *75*(3-4), 126-138. DOI:10.1007/s11199-016-0593-2

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Davies-Netzley, S. A. (1998). Women above the Glass Ceiling: Perceptions on Corporate Mobility and Strategies for Success. *Gender and Society*, *12*(3), 340. doi:10.1177/0891243298012003006

Dill, K. E., & Thill, K. P. (2007). Video Game Characters and the Socialization of Gender Roles: Young People's Perceptions Mirror Sexist Media Depictions. *Sex Roles*, *57*(11–12), 851–864

Ellemers, N. (2017). Annual review of psychology gender stereotypes. *Annual Review of Psychology*, 69, 275–298. doi:10.1146/annurev-psych-122216-011719

Fausto-Sterling, A. (2012). The dynamic development of gender variability. *Journal of homosexuality*, *59*(3), 398-421.

Ferrante, J. (2010). *Sociology: A Global Perspective (7th ed.)*. Thomson Wadsworth

Francis, A., Waring, W., Stavropoulos, P. & Kirkby,,J. (2003). *Gender Studies :Terms and Debates.* Macmillan

Frawley, T. (2005). Gender bias in the classroom: Current controversies and implications for teachers. *Childhood Education*, 81, 221.

García-González, J., Forcén P., & Jimenez-Sanchez, M. (2019). Men and women differ in their perception of gender bias in research institutions. *PLoS ONE, 14*(12), e0225763. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0225763

Gilmore, D. D. (2001). *Misogyny: The Male Malady*. University of Pennsylvania Press.

Gochman, D. S. (1997). *Handbook of Health Behavior Research II: Provider Determinants*. Springer Science & Business Media.

Grimwood, T. (2008). The limits of misogyny: Schopenhauer, "on women"". Kritike: *An Online Journal of Philosophy, 2*(2), 131–145. doi:10.3860/krit.v2i2.854

Hunnicutt, G. (2009). Varieties of patriarchy and violence against women: Resurrecting "patriarchy" as a theoretical tool. *Violence Against Women, 15*(5), 553–573.

Johns, M. L. (2013). Breaking the glass ceiling: Structural, cultural, and organizational barriers preventing women from achieving senior and executive positions. *Perspectives in Health Information Management*, *10*(Winter):1e.

Kabeer, N. (2005). Gender equality and women'empoverment: A critical analysis of the third millennium development goal 1. Gender & Development, *13*(1), 13–24.

Kupers, T. A. (June 2005). Toxic masculinity as a barrier to mental health treatment in prison. *Journal of Clinical Psychology, 61*(6), 713–724.

Lindsey, L. L. (2015). *Gender Roles: A Sociological Perspective*. Routledge.

Lippa, R. A. (2005). *Gender, Nature, and Nurture (2nd ed.)*. Routledge.

Lenhart, S. A. (2004). *Clinical aspects of sexual harassment and gender discrimination: Psychological consequences and treatment interventions*. Routledge.

Lerner, G. (1986). *The creation of patriarchy*. Oxford University Press.

Levesque R.J.R. (2011) *Sex Roles and Gender Roles*. In: Levesque R.J.R. (eds) Encyclopedia of Adolescence. Springer, New York, NY.

Lockard, C. (2015). *Societies, Networks, and Transitions: A Global History (3rd ed.)*. Cengage Learning.

Lopez, A. (2013). "From unheard screams to powerful voices: a case study of Women's political empowerment in the Philippines". *12th National Convention on Statistics (NCS) EDSA Shangri-la Hotel, Mandaluyong City* October 1–2, 2013.

Lucas-Stannard, P. (2012). *Gender Neutral Parenting: Raising Kids With The Freedom To Be Themselves*. Verity Publishing.

Macklem, T. (2003). *Beyond Comparison: Sex and Discrimination*. Cambridge University Press.

Malti-Douglas, F. (2007). *Encyclopedia of Sex and Gender*. Macmillan.

Masequesmay, G. (2008). Sexism. In O'Brien, Jodi (ed.). *Encyclopedia of Gender and Society*. SAGE Publishing.

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Martin, A. & Phillips, K. (2017). What "blindness" to gender differences helps women see and do: Implications for confidence, agency, and action in male-dominated environments. *Organizational Behavior Human Decision Processes*, 142, 28-44.

Martin A, & Phillips K. (2019). Blind to bias: The benefits of gender-blindness for STEM stereotyping. *Journal of Experimental Social Psychology*, 82, 294-306. doi:10.1016/j.jesp.2018.11.003

Martin, C. L., & Ruble, D. N. (2010). Patterns of gender development. *Annual Review of Psychology*, *61*, 353-381.

Martin, H., & Finn, S. E. (2010). *Masculinity and Femininity in the MMPI-2 and MMPI-A*. University of Minnesota Press.

Matsumoto, D. (2001). *The Handbook of Culture and Psychology*. Oxford University Press.

McIlvenny, P. (2002). *Talking Gender & Sexuality*. Benjamins Publishing Company

McKie, L. & Hearn, J. (2004). Gender-neutrality and gender equality: Comparing and contrasting policy responses to 'domestic violence' in Finland and Scotland. *Scottish Affairs*, *48*(1), 85–107. doi:10.3366/scot.2004.0043

Meyer, E. (2010). *Gender &Sexual Diversity in Schools*. Springer

Marchand, M. H. & Parpart, J. L. (1995). *Feminism/Postmodernism/Development*. Routledge.

Miller, A. L., & Borgida, E. (2016). The Separate Spheres Model of Gendered Inequality. *PLOS ONE*, *11* (1), e0147315

Morrison, A., White, R. P., & Velsor, E. V. (1982). *Breaking The Glass Ceiling: Can Women Reach The Top Of America's Largest Corporations?* Personnel Decisions, Inc.

Mosedale, S. (2005). Assessing women's empowerment: towards a conceptual framework. *Journal of International Development, 17*(2), 243–257.

Momsen, J. (2004). *Gender and Development*. Routledge.

Moser, C. (1993). *Gender Planning and Development: Theory, Practice and Training*. Routledge.

Moser, C. (2014). Gender Planning and Development: Revisiting, Deconstructing and Reflecting. DPU60 Working Paper Series: Reflections NO. 165/60.

Nakdimen, K. A. (1984). The physiognomic basis of sexual stereotyping. *American Journal of Psychiatry*, *141*(4), 499–503

Paoletti, J. B. (2012). *Pink and Blue: Telling the Boys from the Girls in America.* Bloomington: Indiana University Press.

Pateman, C. (2016). *Sexual Contract. In Naples, Nancy A. (ed.). The Wiley Blackwell Encyclopedia of Gender and Sexuality Studies, Volume 5*. John Wiley & Sons, Ltd.

Parpart, J.L., Rai, S.M. & Staudt, K. (eds). (2002). *Rethinking Empowerment: Gender and Development in a Global/Local World*. Routledge

Porter, F. & Sweetman, C. (2005). Editorial. *Gender and Development*, *14*(2), 171-179

Risberg, G., Hamberg, K., & Johansson, E. E. (2003). Gender awareness among physicians – The effect of specialty and gender. A study of teachers at a Swedish medical school. *BMC Medical Education, 3*(8), 1–9.

Risman, B. J. (2004). Gender as a social structure. *Gender & Society*, *18*(4), 429–450. https://doi.org/10.1177/0891243204265349

Rosethorn, C. (2018). Why gender neutral parenting shouldn't exist. *Families.* https://vocal.media/families/why-gender-neutral-parenting-shouldnt-exist.

Ruble, D. N., Martin, C. L., & Berenbaum, S. A. (2006). Gender development. In N. Eisenberg, W. Damon, & R. M. Lerner (Eds.), *Handbook of child psychology* (pp. 858–932). John Wiley & Sons, Inc.

Shehan, C. L. (2018). *Gale Researcher Guide for: The Continuing Significance of Gender*. Cengage Learning

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Smithson J., & Stokoe, E.H. (2005). Discourses of work-life balance: Negotiating 'genderblind' terms in organizations. *Gender, Work and Organization*, *12*(2), 147-168. doi:10.1111/j.1468-0432.2005.00267x

Sytsma, S. E. (2006). *Ethics and Intersex*. Springer Science & Business Media.

Udry, J. R. (1994). The nature of gender. *Demography*, 31(4), 561–573.

Verdonk, P., Benschop, Y., de Haes, H., & Lagro-Janssen, T. (2009). From gender bias to gender awareness in medical education. *Advances in Health Sciences Education, 14*(1), 135–52. doi:https://doi.org/10.1007/s10459-008-9100-z.

Walby, S. (1989). *Theorising patriarchy*. *Sociology, 23*(2), 213–234.

Wharton, A. S. (2005). *The Sociology of Gender: An Introduction to Theory and Research*. John Wiley & Sons

Witt, J. (2017). *SOC 2018 (5th ed.).* New York: McGraw-Hill Education.

Wortman, C. B., Loftus, E. S. & Weaver, C. A (1999). *Psychology*. McGraw-Hill.

© 2024 by the authors. Published by Secholian Publication. This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).